

To cite this article:

Windle, Kevin. "Karel Čapek: Three Stories." *The AALITRA Review: A Journal of Literary Translation* 21, (December 2025): 60-84.

aalitra.org.au

Australian Association for Literary Translation

Translator's Introduction¹

More than any other writer, Karel Čapek (1890-1938) must be credited with bringing Czech literature onto the world stage. His novel *The War with the Newts* is unique in its blend of science fiction, satire, philosophy and humour. His other novels, *Meteor*, *Hordubal*, *An Ordinary Life*, *Krakatit*, *The Absolute at Large* and his early play *R.U.R.* cemented his place in world literature of the twentieth century. Most of his major works have long been known in translation into English and other world languages. However, his numerous short stories have attracted less attention outside his home country.

The three stories translated here are taken from the collection *Tales from One Pocket* (1929), which was soon followed by *Tales from the Other Pocket*. All three take the familiar trope of the detective story and lend it a twist of a kind characteristic of Čapek. In "A Record", Sergeant Hejda's investigation is driven less by the usual imperative – apprehending the perpetrator – than by his excitement at the prospect of seizing the world shot-putting record from the USA. In "Attempted Murder" the onus in narrowing the field of suspects falls squarely upon the victim, who must interrogate his conscience and his memory to identify a possible motive. In "The Poet" a trainee detective unexpectedly finds his enquiries aided by poetry and the paranormal. These stories amply illustrate Čapek's gift for economical characterization through dialogue, humorous narrative and interior monologue. "Attempted Murder" ventures into matters of psychology and the subconscious, with an unfailing light touch.

In preparing these versions, the translator has sought above all to make Čapek's skilled characterization and humour work in English. It is well known that many forms of humour prove resistant to translation (See e.g. Maher; Barańczak 197), and may require that the translator depart some distance from the original wording to achieve an approximately equivalent effect. Since these stories rely heavily on either dialogue or interior monologue, there are also commonalities with translation for the stage. The product needs to be not only fluently readable, but also, in Fabienne Hörmanseder's term, *sprechbar* (Hörmanseder 97–99), avoiding what Ronald Hingley termed "unthinking 'translationese' [...], a distinctive, somehow doughy style of its own" (Chekhov III, x; Windle 158), a form of prose emphatically deplored by the Russian writer and translator Kornei Chukovsky (Windle and Pym 14–15; Levý 1963, 94).

In the dialogue, in particular, it is important to reproduce the colloquial register of the original and carry over the speakers' tone of voice. "A Record" relies for its effect largely on the demotic Czech spoken by the protagonists. That story and "The Poet" are almost entirely in dialogue form, and "Attempted Murder" centres on the hero's unspoken thoughts and remembered conversations. The distinctive voices need to be reflected in the translation, along with the narrator's gentle irony.

In his classic theoretical work on literary translation, the Czech scholar Jiří Levý set out to construct what he termed an "illusionist" theory of translation (Levý 1969, 31–32; Levý 1974, 48), a functional approach in which the "illusion" is maintained that the product is an original. Close adherence to the vocabulary and syntactic structures of the original will often

¹ The author wishes to thank Dr Marian Simpson and the journal's anonymous reviewers for their perceptive comments on an earlier draft of the translation.

have the opposite effect.² The “illusionist” principle, clearly enunciated in different terms by Chukovsky (passim, all editions), underpins the present translation.

Levý, who examined many versions of Čapek in other languages, wrote of the lexical impoverishment which is likely to occur in translation: “Emotionally coloured lexical resources sometimes lose their stylistic value and are rendered by neutral and therefore colourless vocabulary” (Levý 1963, 94). This he demonstrated by a controlled experiment in back-translation, using works by Čapek, from German, English, French and Russian, involving groups of Czech translators, concluding, “Specific and clear wording is what is lost above all in translations of writers who strive to capture the finer nuances of reality – writers like Čapek.” (Levyi 1974, 154–157). Here Levý echoes Chukovsky’s observations concerning the insipid and anaemic pallor found in many translations, where the original is colourful and expressive, owing to the limitations of the translator’s vocabulary, resulting in what Chukovsky termed *gladkopolis*’ (in Lauren Leighton’s translation: “blandscript”) (Chukovskii 1968, 96ff.; Chukovsky 1984, 81ff; Windle and Pym 14-15).

The above strictures come unbidden to the translator’s mind at moments in “Attempted Murder” when we witness Councillor Tomsa’s mounting unease as his conscience prompts unwelcome memories. Varying degrees of shame, melancholy and embarrassment are captured in a precisely chosen series of adverbs and idiomatic expressions, not all of which can be easily rendered in English: *stísňeně, skličěně, zarmouceně, zaraženě, pln nevolnosti, rozpačitě, stálo tíže ne duši, zalévalo trýznivé horko, nespokojeně, trapně, tesklivě, bezradně*. While English has approximate equivalents for many of these, the finer gradations are not always amenable to exact translation, and care is needed in the selection if Tomsa’s state of mind – central to the story – is to be conveyed adequately.

“A Record” presents lexical difficulties of a different order, but no less challenging: a range of insulting epithets is exchanged by František Pudil and Václav Lysický, while Sergeant Hejda and the magistrate address others to the alleged stone-thrower. They include *trouba, lump, mamlas, mizerný prašivka, vůl, osel, huncút, kujón, trulant, holomek, podvodník* and *zatracený švindler*. The flavour of the original terms is difficult to equal in English, and at least one of them, *huncút* (from German *Hundsfott*) may not be familiar to all twenty-first-century readers of the original.

The translations below attempt to follow the prescriptions of Levý, Chukovsky, Hingley and Hörmanseder in providing, in A. F. Tytler’s terms, a “complete transcript” of Čapek’s stories in natural English prose (Tytler 16). It is hoped that the versions will, in the words of the writer and translator Alexei Konstantinovich Tolstoi, “touch the same nerves as the original” (Tolstoi IV, 214).

Bibliography

Barańczak, Stanisław. *Ocalone w tłumaczeniu*. Poznań: a5, 1994.

Čapek, Karel. *Kapesní povídky*. Prague: Albatros, 1965.

Chekhov, Anton. *The Oxford Chekhov*. Translated by Ronald Hingley. 9 vols. London: Oxford University Press, 1964.

Chukovskii, Kornei. *Vysokoe iskusstvo*. Moscow: Iskusstvo, 1964; Sovetskii pisatel’, 1968.

² Levý’s book underwent far-reaching revision and expansion for translation into other languages. Editions of Chukovsky’s book also differ greatly. For this reason it is necessary in places to refer to more than one version.

———. *The Art of Translation: Kornei Chukovsky's A High Art*. Translated and edited by Lauren G. Leighton. Knoxville: University of Tennessee Press, 1984.

Hörmanseder, Fabienne. *Text und Publikum. Kriterien für eine bühnenwirksame Übersetzung im Hinblick auf eine Kooperation zwischen Translatologen und Bühnenexperten*. Tübingen: Stauffenburg, 2008.

Levý, Jiří. *Die literarische Übersetzung: Theorie einer Kunstgattung*. Translated by Walter Schamschula. Frankfurt/Main: Athenäum, 1969.

———. *Umění překladu*. Prague: Československý spisovatel, 1963.

Levyi, Irzhi. *Iskusstvo perevoda*. Translated by V. Rossel's. Moscow: Progress, 1974.

Maher, Brigid. *Recreation and Style: Translating Humorous Literature in Italian and English*. Amsterdam and Philadelphia, PA: John Benjamins, 2011.

Tolstoi, Alexei Konstantinovich. *Sobranie sochinenii* (5 vols). Moscow: IV, 214.

Tytler, Alexander Fraser. *Essay on the Principles of Translation*. Amsterdam: John Benjamins, 1978.

Windle, Kevin and Pym, Anthony. "European Thinking on Secular Translation". *The Oxford Handbook of Translation Studies*. Eds Kirsten Malmkjær and Kevin Windle. Oxford: Oxford University Press, 2011. 7–22.

———. "The Translation of Drama". *The Oxford Handbook of Translation Studies*. Eds Kirsten Malmkjær and Kevin Windle. Oxford: Oxford University Press, 2011. 153–168.

**Rekord
Karel Čapek**

**A Record
Karel Čapek**

Translated by Kevin Windle

„Pane okresní,“ hlásil četník Hejda okresnímu soudci Tučkovi, „tak tu mám jedno těžké ublížení na těle. Himl, to je horko!“

„Jen si, člověče, udělejte pohodlí,“ radil mu pan sudí.

Pan Hejda postavil pušku do kouta, hodil prilbu na zem, odepjal řemen a rozepjal si kabát. „Uf,“ řekl. „Zatracený holomek! Pane soudce, takový případ jsem ještě neměl. Tak se podívejte.“ Po těch slovech zvedl něco těžkého, zavázaného v modrém kapesníku, co prve nechal ležet u dveří, rozvázal uzlíky a vybalil kámen veliký jako lidská hlava. „Jen se na to podívejte,“ opakoval důtklivě.

„Co má na tom být?“ ptal se pan soudce rýpaje do toho kamene tužkou. „To je bulizník, ne?“

„Je, a pořádný kus,“ potvrzoval pan Hejda. „Tak hlásím, pane soudce: Lysický Václav, cihlářský dělník, devatenáct let, bytem v cihelně, máte to? Praštil nebo uhodil přiloženým kamenem, váha pět kilogramů devět set čtyřicet devět gramů, Pudila Františka, statkáře, Dolní Újezd číslo 14, máte to?, do levého ramene, čímž týž utrpěl zlomení kloubu, frakturu ramenní a klíční kosti, krvácející ránu v ramenním svalu, přetržení šlachy a svalového pouzdra, máte to?“

„Mám,“ řekl pan soudce. „A co má na tom být tak zvláštního?“

„To budete mrkat, pane soudce,“ prohlásil pan Hejda důrazně. „Já vám to povím po pořádku. Teda jsou tomu tři dny, co si pro mne poslal ten Pudil. Vy ho znáte, pane okresní.“

„Znám,“ pravil soudce. „Měli jsme ho tu jednou skrz lichvu a jednou — hm —“

“Your Honour,” said Police Sergeant Hejda to District Magistrate Tuček. “Here we have a case of grievous bodily harm. Gosh, how hot it is!”

“Just make yourself comfortable, Sergeant,” said the magistrate.

Sergeant Hejda stood his rifle in a corner, tossed his helmet on the floor, loosened his belt and unbuttoned his tunic. “Oof,” he said. “That damned lout! I’ve never had a case like it, Your Honour. Take a look at this.” With that he picked up a heavy object wrapped in a large blue handkerchief, which he had left by the door, undid the corners and tipped out a stone the size of a human head. “Just take a look at that,” he said with emphasis.

“What about it?” enquired the magistrate, prodding the stone with his pencil. “It’s a cobblestone, isn’t it?”

“Yes, and a big one, at that,” said Hejda. “I beg to report, Your Honour: Václav Lysický, a brickyard worker, aged nineteen, residing at the brickworks ... Got that? ... threw the stone in question, weighing 5 kilograms, 949 grams at František Pudil, farmer, of 14 Dolní Újezd ... Got that? ... hitting him on the left shoulder, causing a fracture of the shoulder and clavicle, with haemorrhaging, and tearing some muscles, tendons and sheath tissue. Got that?”

“Yes,” replied His Honour. “What’s so special about it?”

“This’ll make you sit up, Your Honour,” said Hejda firmly. “Let me tell you the story from the beginning. Well, three days ago this Pudil sent for me. Do you know him, Your Honour?”

“Yes, he’s been up before the bench once for usury and once for ...”

„To bylo za příčinou ferbla. Teda ten Pudil to je. Víte, on má třešňový sad až k řece; ona se tam Sázava kroutí, a proto je tam širší než jinde. Teda ten Pudil si pro mne ráno poslal, že se mu něco stalo. Já ho najdu v posteli, jak heká a nadává. Tak prý šel včera večer na sad podívat se, na vajksle, a tam vám nachytil na stromě nějakého kluka, jak si cpal do kapes třešně. Víte, on je ten Pudil trochu rabiát; tak on si odepjal řemen, stáhl kluka za nohu ze stromu a řeže do něho řemenem. A vtom na něj někdo z druhého břehu volá: Pudile, nechte toho kluka! On ten Pudil trochu špatně vidí, já myslím, že to je od toho pití; zmerčil jenom, že na druhém břehu někdo stojí a kouká na něj. Proto jen pro jistotu řekl: Co ti je po tom, lumpe, a řezal do kluka tím víc. Pudile, zařval ten člověk na druhém břehu, pusťte toho kluka, jo? Pudil si myslel, co ty mně můžeš udělat, a proto jen křičel: Vlez mně někam, ty troubo! Jen to řek, a už ležel na zemi se strašnou bolestí v levém rameni; a ten člověk na druhém břehu povídal: Já ti dám, ty mamlase statecká! Poslouchejte, oni toho Pudila museli odnést, ani vstát nemohl; a vedle něho ležel tenhle kámen. Ještě v noci jeli pro doktora; doktor chtěl Pudila odvézt do špitálu, protože má všechny kosti na maděru; prý mu ta levačka zůstane chromá. Jenže ten Pudil teď o žnících do špitálu nechce. Teda ráno si pro mne poslal, že toho prašivku mizerného, toho vola, co mu to udělal, musím aretýrovat. No dobrá.

“For illicit gaming. That’s the man. He owns a cherry orchard by the river, right on the bend, where it’s wider. So this Pudil sends for me this morning and says something’s happened. He’s laid up in bed, groaning and cursing. Says he went into the orchard in the evening to check on his fruit, and there he sees this boy up a tree stuffing cherries into his pockets. Now our Pudil has a bit of a short fuse, so he undoes his belt, pulls the boy down by the leg and lays into him with his belt. And then somebody calls out from the opposite bank: ‘Leave that boy alone, Pudil!’ Well, our Pudil’s a bit short-sighted – probably because he drinks too much. All he can see is somebody standing on the river bank looking at him. So he just says, ‘Mind your own business, you bugger!’ and wallops the lad all the harder. ‘Pudil,’ shouts the voice from the other side, ‘Leave him alone, will you?’ Pudil thinks to himself, ‘What can he do to me?’ and shouts back, ‘Go to blazes, you bonehead!’ He’d no sooner said that than he’s lying on the ground with a terrible pain in his left shoulder. And from the other bank he hears: ‘Take that, you clodhopping louse!’ And Pudil can’t even get up; they had to carry him away. And there’s this stone lying beside him. That night they sent for a doctor; he wanted to send him to hospital because of all those shattered bones, and his left arm’ll be permanently damaged. But our Pudil won’t go because it’s cherry-picking time. He sends for me in the morning and asks me to catch the miserable wretch who done it. Right.

Poslouchejte, když mně ukázali ten kámen, zůstal jsem koukat; on je to buližník s nějakým kyzem, takže je těžší, než vypadá. Potěžkejte; já jsem jej na omak odhadl na šest kilo — schází jenom jednapadesát gramů. Panečku, s takovým kamenem se musí umět házet. Pak jsem se šel podívat na ten sad a na řeku. Co byla zvalená tráva, tam se svalil ten Pudil; z toho místa byly ještě dva metry k vodě; a řeka, pane, řeka tam je na první pohled dobrých čtrnáct metrů široká, protože se tam krouť. Pane soudce, já jsem začal křičet a skákat a povídám, přineste mně honem osmnáct metrů špagátu! Potom jsem zarazil kolík na to místo, kde se svalil ten Pudil, přivázal jsem k němu ten provázek, svléknu se a plavu s druhým koncem provázku v hubě na druhý břeh. A co byste řek, pane okresní : ten špagát stačil akorát k druhému břehu; a to ještě pak přijde kus hráze a teprve nahoře je cestička. Já jsem to třikrát přeměřil: od toho kolíku na tu cestičku, to je navlas devatenáct metrů a dvacet sedm centimetrů.“

„Človče Hejdo,“ řekl soudce, „tohle snad není možné; devatenáct metrů, to je nějaká dálka; poslouchejte, nestál on ten člověk ve vodě, jako uprostřed řeky?“

„To mě taky napadlo!“ pravil pan Hejda. „Pane okresní, od jednoho břehu k druhému je hloubka, přes dva metry, protože tam je takový zákrut. A po tom kamení byl ještě dolík v hrázi; víte, ten druhý břeh tak trochu vydláždili, aby ho tam nebrala voda. Ten člověk vytrhnul ten kámen z hráze a mohl jej hodit jenom z cestičky, protože ve vodě by nestačil a na hrázi by sklouzl. To tedy znamená, že hodil devatenáct celých dvacet sedm setin metru. Víte, co to je?“

“But when they showed me that stone, I couldn't believe my eyes. A cobblestone with some kind of mineral in it, so it's heavier than it looks. Feel the weight of it; my guess was six kilos and I was only fifty-one grams out. To throw a stone that heavy you have to know what you're doing. Then I went to take a look at the orchard and the river. Where Pudil fell the grass was all crushed down, and that was two metres from the water, and the Sázava at that bend looks to be a good fourteen metres wide. I was so astonished, Your Honour, I yelled out for an eighteen-metre rope, right away. Then I drove in a stake at the spot where Pudil fell down, tied the rope to it, stripped off and swam across the river with the other end in my teeth. And what do you know, Your Honour: the rope was just long enough. And then you need to add on a bit for the embankment before you get to the pathway. I measured it three times: from the stake to the path is exactly nineteen metres and twenty-seven centimetres.”

“My dear Hejda, that's hardly possible,” protested the magistrate. “Nineteen metres – that's quite a distance! Could that man have been standing in the water, in the middle of the river?”

“I thought of that too,” said Hejda. “The water's over two metres deep, Your Honour, from one side to the other, because of the bend. And there was a hole left where that stone had been taken out. They've shored up the bank with stones so the water won't wear it away. So our man took that stone out and he could only have thrown it from the pathway because he couldn't have stood in the water and he'd have slipped on the steep bank. And that means he threw it all of nineteen metres and twenty-seven centimetres. Do you realize?”

„Třeba měl prak,“ mínil soudce nejistě.

Pan Hejda na něho vyčítavě pohleděl. „Pane okresní, vy jste nikdy neházel z praku, že jo. Tak to zkuste vystřelit z praku dvanáctiliberní kámen; to byste musel mít katapult. Pane, já jsem se s tím kamenem dřel dva dny; zkoušel jsem udělat nějakou smyčku a roztočit jej, víte, jako při vrhu kladivem; já vám říkám, to vám vyklouzne z každé smyčky. Pane, to byl čistý vrh koulí. A víte,“ vyhrkl rozčileně, „víte vy, co to je? To je světový rekord. Tak.“

„Ale dejte pokoj,“ užasl pan soudce.

„Světový rekord,“ opakoval četník Hejda slavnostně. „Ona závodní koule je těžší, váží sedm kilo; a letošní rekord v závodní kouli je šestnáct metrů bez nějakého centimetru. Devatenáct let, pane, byl rekord patnáct a půl metru; až letos jeden Amerikám jakpak on se jmenuje, nějak jako Kuck nebo Hirschfeld, hodil skoro šestnáct. Tak to by při šestikilové kouli mohlo dělat osmnáct nebo devatenáct metrů. A my tady máme o dvacet sedm setinek víc! Pane okresní, ten chlap by dohodil závodní kouli dobrých šestnáct a čtvrt, a bez tréninku! Ježíšikriste, šestnáct a čtvrt metru! Pane soudce, já jsem starý vrhač; na Sibiři, to vždycky kluci volali: Hejdo, hod' ho tam — totiž ruční granát, víte? A ve Vladivostoku jsem házel s americkými mariňáky; já jsem dohodil závodní kouli čtrnáct, ale jejich kaplan udělal o čtyři body víc. Hergot, my jsme se něco na Sibiři naházeli! Ale tenhle kámen, pane, jsem hodil jenom patnáct a půl metru; víc jsem ze sebe nedostal. Devatenáct metrů! hrom do toho, řekl jsem si, toho chlapa musím dostat; ten nám udělá rekord. Představte si, vyfouknout Americe rekord!“

“Perhaps he had a catapult,” suggested the magistrate uncertainly.

Hejda threw him a reproachful look. “You’ve never have fired a catapult in your life, have you, Your Honour? Just try and shoot a six-kilo stone from a catapult! It’d have to be a siege engine. I’ve tried everything with that stone, for two days; I tried making a sling and swinging it, you know, like they do in throwing the hammer. I can tell you, it fell out of any sling. This was a shot-putter, sir, and do you know what?” he exclaimed excitedly. “It’s a world record, no less!”

“Come off it!” said the astonished magistrate.

“A world record!” repeated Hejda triumphantly. “The competition shot is heavier – seven kilos, and this year’s shot-putting record is sixteen metres, less a centimetre or so. For nineteen years the record was fifteen and half metres, but this year some American – Kuck or Hirschfeld or something – threw almost sixteen. So with a six-kilo shot he might have managed eighteen or nineteen metres. But here we have twenty-seven centimetres more than that! That lad, Your Honour, could throw a competition shot a good sixteen and a quarter with no training! Heavens above! Sixteen and a quarter metres! I’m an old hand at shot-putting, Your Honour! In the war, in Siberia, the boys would always call me in and say, ‘Hejda, chuck one over there!’ meaning a hand grenade.³ And one time in Vladivostok I competed against some U.S. marines: I threw the competition shot fourteen metres, but their chaplain beat me by four centimetres. Yes, we got plenty of practice in Siberia! But with this stone here, Your Honour, the best I could do was fifteen and a half metres. Nineteen metres! Damn it, I said. We have to find that lad; he’ll get us the world record. Imagine snatching it from the Americans!”

³ In Siberia: Hejda is a veteran of the Czechoslovak Legion, which fought against the Bolsheviks in the Russian Civil War (1918-1921).

„A co s tím Pudilem?“ namítl soudce.

„Čert vem Pudila,“ křikl pan Hejda. „Pane soudce, já jsem zahájil pátrání po neznámém pachateli světového rekordu; to je národní zájem, no ne? Tak nejdřív jsem mu zaručil beztrestnost za toho Pudila.“

„Nono,“ protestoval soudce.

„Počkejte; zaručil jsem mu beztrestnost, když opravdu dohodí šestikilovým kamenem přes Sázavu. Okolním starostům jsem vyložil, jaký to je slavný výkon a že by se o něm psalo v celém světě; a řekl jsem, že by ten chlap na tom vydělal hromadu tisíc. Ježíšmarjá, pane soudce, od té chvíle všichni mládenci z celého okolí nechali žni a hnali se tam na tu hráz, aby házeli kamením na druhou stranu. Ta hráz už je úplně rozebraná; teď roztloukají kdejaký mezník a bourají kamenné zdi, aby měli čím házet. A kluci, pakáz jedna, házejí kamením po celé vesnici; tam vám už je zabitých slepic — A já stojím na hrázi a dohlížím; to se rozumí, nikdo nedohodí dál než asi doprostřed řeky — pane, to koryto bude myslím tím kamením už napůl zanesené. Tedy včera k večeru ke mně přivedli mládence, a to prý je ten, co tím kamenem potloukl toho Pudila. Však ho, huncůta jednoho, uvidíte, čeká venku. Poslouchej, Lysický, povídám mu, tak tys hodil tímhle kamenem po Pudilovi? Jo, on povídá, on mně Pudil nadával, a já jsem se dožral, a on tu jiný kámen zrovna nebyl. Tak tady máš jiný takový kámen, jářku, a teď dohod' na Pudilův břeh; ale jestli nedohodíš, ty kujóne, tak ti proženu perka!

“And what about Pudil?” the magistrate objected.

“To hell with Pudil!” Hejda shouted. “I’ve launched a search for the unknown winner of the world record, Your Honour. It’s in the national interest, isn’t it? And I started by guaranteeing immunity in the Pudil case”

“You did what?” protested the magistrate.

“Hold on. Immunity on condition that he really does throw a six-kilo shot across the Sázava. I told all the local councillors what a wonderful achievement it is and that the whole world will be writing about it. And I told ’em that boy will make a pile of money. I swear, Your Honour, all the lads in the district quit the harvesting and rushed in to throw stones across the river. There’s nothing left of the embankment, so now they’re smashing some boundary stone and demolishing stone walls to have something to throw. And the kids are throwing stones all over the village, the scamps! There’s dead hens everywhere! And I’m standing on the embankment watching: of course nobody can throw further than the middle of the river. I reckon the river bed’s going to be half full of stones, Your Honour. Then yesterday evening they bring in this youth and say he’s the one who hit our Pudil with this stone. You’ll see him right away, the grub; he’s waiting outside. I says to him, ‘Now look here, Lysický. Was it you who threw that stone at Pudil?’ ‘Yeah,’ he says. ‘Pudil was swearing at me and I got mad and there wasn’t any other stones around ...’ So I says, ‘Right. Here you have another stone just like it. Throw it over to the other side, and if you can’t, you dummy, you’ll catch it from me!’

Tak on vzal ten kámen — pracky měl jako lopaty, postavil se na hráz a mířil; koukám, techniku neměl žádnou, styl žádný, nepracoval nohama ani trupem, a plums, hodil kámen do vody asi čtrnáct metrů; víte, je to dost, ale... Dobrá, tak já mu ukazuju: Ty trulante, to se musíš postavit takhle, pravým ramenem dozadu, a když hodíš, tak současně přitom musíš vyrazit tím ramenem, rozumíš? Jo, on na to, zkřivil se jako svatý Jan Nepomucký, a plums, hodil kámen na deset metrů.

Víte, to mě dožralo. Ty lumpe, křičím, ty žes trefil toho Pudila? Ty lžeš! Pane vachmajstr, povídá on, pámbu ví, že jsem ho trefil; ať se tam Pudil postaví, však já na něj zas dohodím, na toho psa zlýho. Pane, já jsem teda běžel za tím Pudilem a prosím, pane Pudile, koukejte se, tady jde o světový rekord; prosím vás, pojd'te zas nadávat na ten váš břeh, on ten cihlář po vás hodí ještě jednou. — A to byste nevěřil, pane soudce: ten Pudil že ne, a že nepůjde ani zanic. Vidíte, tihle lidé nemají žádné vyšší zájmy.

Tak jdu zas na toho Vaška, toho cihláře. Ty podvodníku, křičím na něj, to není pravda, žes Pudila pobil; ten Pudil říká, že to byl jiný. To je lež, povídá Lysický, to jsem udělal já. Tak ukaž, povídám, dohodíš-li tak daleko! Ten Vašek se jen drbe a směje: Pane vachmajstr, povídá, takhle naprázdno, to já neumím; ale do toho Pudila trefím dycky, na toho mám dožer. Vašku, říkám mu po dobrém, dohodíš-li, pustím tě; když nedohodíš, tak půjdeš sedět pro těžké ublížení na těle, žes toho Pudila zchromil; ty holomku, za to dostaneš půl roku. Tak to já si odsedím v zimě, řekl ten Vašek; a já jsem ho teda ve jménu zákona zatknul.

“So he picks up this stone — he’s got paws like two shovels — stands on the bank and takes aim. I can see he has no idea of technique, no style, doesn’t use his legs or his trunk, but still manages to throw it about fourteen metres, into the water. That’s not at all bad, you know, but still ... Right, so I show him: ‘Look, you oaf, you have to stand like this: right shoulder back, and when you throw, at the same time, you have to push that shoulder all the way forward. Get it?’ ‘Yeah,’ he says, and screws up his face like Christ on the cross and throws ... ten metres.

“That made me really mad. ‘You stupid bugger!’ I shouts. ‘And you say you hit Pudil? You’re lying!’ And he says, ‘I swear to God, Mr Sergeant sir, I did hit him! And if he goes back and stands there I’ll hit him again, the dog!’ So I run off to get our Pudil. I says to him, ‘Please Mr Pudil sir, there’s a world record at stake here. Could you come back to your side of the river and start swearing and carrying on again so that brickyard worker can have another go?’ And would you believe it, Your Honour? Our Pudil says no, not for anything! Some people just have no higher ideals.

“So I goes back to Vašek, our brickyard worker. ‘You’re a fraud,’ I shout. ‘It’s not true you hit Pudil; he says it was someone else.’ ‘That’s a lie,’ says Lysický. ‘It was me.’ ‘So prove it,’ I says. ‘Show me you can throw that far.’ He just scratches himself and laughs. ‘Mr Sergeant,’ he says, ‘I can’t do it for no reason, but I can hit that Pudil any time! I’ve got it in for him.’ I try being nice: ‘Vašek, if you can throw that far, I’ll let you go free. If you can’t, you’ll go down for grievous bodily harm, for maiming Pudil. For that you’ll get six months, you lout!’ ‘All right, if I can serve it in winter,’ says Vašek. So I arrested him in the name of the law.

Ted' čeká na chodbě, pane okresní; kdybyste tak z něho dostal, hodil-li opravdu ten kámen nebo jestli jen renoméruje! Já myslím, že se lekne a odvolá; ale pak mu, lumpovi, nasolit aspoň měsíc pro klamání úřadů nebo pro podvod; přece ve sportu se nesmí lhát, na to by měl být pořádný trest, pane. Já vám ho přivedu.“

„Tedy vy jste ten Václav Lysický,“ řekl okresní soudce pohlížeje přísně na blondovlasého delikventa. „Vy se přiznáváte, že jste v úmyslu ublížit mu hodil tenhle kámen na Františka Pudila a že jste mu přivodil těžké zranění. Je to pravda?“

„Prosím, pane soudce,“ začal provinilec, „to bylo tak: on ten Pudil tam mlátil nějakého kluka, a já jsem na něj volal přes tu řeku, aby toho nechal, a on mně začal nadávat —“

„Hodil jste ten kámen nebo ne?“ spustil soudce.

„Prosím hodil,“ řekl provinilec zkroušeně; „ale on mně nadával, a tak já jsem popud ten kámen —“

„Hrom do vás,“ rozkřikl se soudce. „Proč lžete, člověče? Nevíte, že na to je veliký trest, když chcete obulíkovat úřady? My víme dobře, že jste ten kámen nehodil!“

„Hodil prosím,“ koktal mladý cihlář, „ale on mně Pudil řekl, abych mu vlezl někam —“

Soudce se podíval tázavě na četníka Hejdu, jenž bezradně pokrčil rameny. „Svlékněte se, člověče,“ obořil se soudce na zdrceného viníka. „No tak honem — a gatě taky! Bude to?“

Nyní stál mladý obr, jak ho pánbůh stvořil, a třásl se; nejspíš se bál, že bude mučen a že to už patří k věci.

„Koukejte, Hejdo, na ten deltoides,“ pravil soudce Tuček. „A ten dvojhlavý sval — co tomu říkáte?“

“Now he's waiting outside, Your Honour. Maybe you can get the truth out of him: did he really throw that stone or is he just talking big? I think he'll get scared and retract, and then he should get at least a month for trying to deceive State officials. After all, you can't lie in sport; that has to be severely punished, Your Honour. I'll bring him in.”

“So you're Václav Lysický, are you?” said the magistrate, looking sternly at the fair-haired delinquent. “Do you admit deliberately throwing this stone at František Pudil and causing him serious injury? Is it true?”

“It's like this, Your Honour,” said the accused. “Pudil was beating some boy and I called out to him across the river to tell him to stop, but he started swearing at me ...”

“Did you throw this stone or not?”

“Yes, I did,” said the accused, sounding contrite. “But he was swearing at me so I grabbed this stone ...”

“Blast you!” exclaimed Tuček.

“Why tell lies, man? Don't you realize there are stiff penalties for trying to deceive persons in authority? We know very well that you didn't throw this stone.”

“But I did! Honest!” stammered the lad. “But Pudil was telling me to go to blazes ...”

The magistrate cast a questioning glance at Sergeant Hejda, who merely gave a helpless shrug. “Get your clothes off, man!” thundered Tuček at the terrified offender. “And be quick about it. Pants and all!”

A moment later the young giant was standing before them mother-naked and quaking, plainly in fear of being tortured and taking that to be the normal procedure.

“Look at those deltoids, Hejda,” said Tuček. “And those biceps. What do you think?”

„No, ten by ušel,“ míní pan Hejda znalecky. „Ale břišní svaly nejsou dost vypracované. Pane okresní, na vrh koulí je potřeba břišních svalů, víte, jak se otáčí trup. Kdybych vám ukázal své břišní svaly!“

„Člověče,“ bručel soudce, „vždyť to je břicho, koukejte ty hrboly; hergot, to je hrudník,“ řekl píchaje prstem do zlatého chmýří Vaškových prsou. „Ale nohy jsou slabé; tihle venkovani mají vůbec špatné nohy.“

„Protože je neohýbají,“ pravil pan Hejda kriticky. „Tohle přec nejsou žádné nohy; pane, vřhač musí mít nějaké nohy!“

„Obraťte se,“ vyjel pan soudce na mladého cihláře. „A co ta záda?“

„Tady od ramen to je dobré,“ míní pan Hejda, „ale dole, to není nic, ten chlap nemá v trupu žádný švunk. Já myslím, pane okresní, že to nehodil.“

„Tak se oblecte,“ utrl se soudce na cihláře.

„Poslouchejte, člověče, poslední slovo: hodil jste ten kámen nebo ne?“

„Hodil,“ mumlal Václav Lysický s beraní tvrdohlavostí.

„Vy osle,“ vyhrkl soudce, „hodil-li jste ten kámen, tak to je těžké ublížení na těle a s tím půjdete ke krajskému soudu a dostanete několik měsíců; rozumíte? Nechte už toho naparování a přiznejte se, že jste si to s tím kamenem vymyslel; já vám dám jenom tři dny pro klamání úřadů a můžete jít. Tak co, uhodil jste tím kamenem toho Pudila nebo ne?“

„Uhodil,“ pravil Václav Lysický zarytě.

„On mně přes tu řeku nadával —“

„Odved'te ho,“ zařval okresní soudce.

„Zatracený švindlér!“

„Not bad,“ said Hejda with the air of an expert. „But the abdominals aren't too well developed. For shot-putting you need those abdominals, Your Honour, when you swing your body round. You ought to see *my* abdominals!“

„That's some stomach,“ muttered the magistrate. „See those bulges? And what a rib-cage!“ He poked a finger into the golden fuzz on Lysický's chest. „But those legs are weak; these country lads never have good legs.“

„Because they don't train,“ said Hejda critically. „Hopeless legs. A shot-putter needs to have decent legs.“

„Turn round!“ barked the magistrate. „What do you think of that back?“

„All right from here up,“ said Hejda. „But lower down, nothing to speak of. The fellow won't have the swing in his trunk. I don't think he could have done it, Your Honour.“

„Get dressed,“ snapped the magistrate at the brickyard worker. „And listen to me: for the last time – did you throw that stone or didn't you?“

„Yes I did,“ replied Václav Lysický, with mulish stubbornness.

„You dumb-bell!“ shouted the magistrate. „If you threw it, that's grievous bodily harm and you'll be up before the county court and you'll go down for several months. Understand? Quit playing the fool and admit you dreamed up your story. Then I'll give you just three days for trying to mislead persons in authority. Then you can go. So, did you throw that stone at Pudil or didn't you?“

„I did,“ Václav Lysický was adamant. „He was swearing at me across the river ...“

„Take him away!“ roared the district magistrate. „Blasted fraud!“

Za chvílku vstrčil ještě jednou hlavu do dveří četník Hejda. „Pane okresní,“ řekl mstivě, „takhle mu dát ještě poškození cizího majetku; víte, on vytáhl kámen z té hráze, a teď je ta hráz celá rozebraná.“

A moment later Sergeant Hejda put his head round the door again. “Your Honour,” he said spitefully, “you could throw in a charge of damage to property as well. He pulled that stone out of the embankment, and now there’s nothing left of it.”

Vražedný útok

Pan rada Tomsa si toho večera zrovna lebedil se sluchátky na uších a s libým úsměvem poslouchal, jak mu rádio pěkně hraje Dvořákovy tance — to přece je muzika, říkal si spokojeně — když to najednou venku dvakrát zatřesklo a z okna nad jeho hlavou se s řinkotem sypalo sklo; pan Tomsa totiž seděl v přízemním pokoji.

Tu tedy udělal, co by asi udělal každý z nás: nejdřív okamžik čekal, co bude dál, pak si sundal sluchátka a skoro přísně zkoumal, co to bylo, a teprve potom se lekl; neboť viděl, že mu někdo na dvou místech prostřelil okno, u kterého seděl; tamhle naproti ve dveřích je odštípnutá tríska a pod ní vězí kulka. První impuls byl, aby vyběhl na ulici a holýma rukama popadl toho darebáka za límec; ale když už je člověk v letech a požívá jisté důstojnosti, promešká obvykle ten první impuls a rozhodne se pro druhý; proto pan Tomsa běžel k telefonu a zavolal si policejní komisařství: „Haló, pošlete mi sem honem někoho; právě byl na mne spáchán vražedný útok.“

„Kde to je?“ řekl ospalý a lhostejný hlas.

„U mne,“ rozčiloval se pan Tomsa, jako by za to policie mohla. „To je skandál, takhle zničehonic střílet na klidného občana, který sedí doma! Pane, ta věc se musí co nej přísněji vyšetřit! To by tak hrálo, aby...“

„Dobrá,“ přerušil ho ospalý hlas. „Já vám tam někoho pošlu.“

Pan rada zuřil netrpělivostí; zdálo se mu, že to trvá věčnost, než se ten někdo přihrabe; ale ve skutečnosti už za dvacet minut byl u něho takový rozvázný policejní inspektor a se zájmem prohlížel prostřelené okno.

Attempted Murder

That evening town councillor Tomsa was sitting with headphones on and a blissful smile on his face, enjoying Dvořák's dances being played beautifully for him on the radio. "Now that's what I call music," he thought to himself with satisfaction, when suddenly he heard two shots outside and glass came tinkling down from the window above his head. He was sitting in a ground-floor room.

He did what any of us might do: he waited a moment to see what would happen next, threw aside his headphones, carefully considered the situation, realized that somebody had fired twice through the window by which he was sitting, and only then took fright. A splinter had come away from the door opposite that window and a bullet had lodged there. His first impulse was to run into the street and grab the scoundrel by the scruff of his neck with his bare hands, but when one is getting on in years and has a certain dignity to preserve one generally lets that first impulse pass and settles for the second: Mr Tomsa ran to the telephone and called the police station. "Hallo. Send someone over right away! Somebody's just tried to murder me."

"And where are you calling from?" said a sleepy and unconcerned voice.

"My place," said Mr Tomsa, losing his composure, as if the police were to blame. "It's an outrage that somebody can shoot at a peaceful law-abiding citizen sitting in his own home, for no reason at all! The matter has to be thoroughly investigated! I can do without ..."

"All right," the sleepy voice interrupted him. "I'll send someone over."

Mr Tomsa was in a frenzy of impatience; it seemed to him that an eternity passed before "someone" made an appearance, but in fact after only twenty minutes a no-nonsense police inspector had arrived and examined the broken window with interest.

„To vám sem někdo střelil, pane,“ řekl věčně.

„To vím sám,“ vybuchl pan Tomsa. „Vždyť jsem tady seděl u okna!“

„Kalibr sedm milimetrů,“ pravil inspektor vydlabávaje nožem kulku ze dveří. „Vypadá to jako ze starého armádního revolveru. Koukejte se, ten chlap musel stát na plotě; kdyby stál na chodníku, vězela by ta kulka vejš. To znamená, že na vás mířil, pane.“

„To je zvláštní,“ mínil pan Tomsa hořce, „já bych byl málem myslel, že chtěl trefit jenom ty dveře.“

„A kdo to udělal?“ ptal se inspektor nedávaje se vyrušovat.

„Promiňte,“ řekl pan rada, „že vám nemohu dát jeho adresu; já jsem toho pána neviděl a zapomněl jsem ho pozvat dovnitř.“

„To je těžké,“ pravil inspektor pokojně. „A na koho máte podezření?“

Panu Tomsovi docházela trpělivost. „Jaképak podezření?“ spustil podrážděně. „Člověče, vždyť já jsem toho lumpa neviděl; a i kdyby tam byl laskavě počkal, až bych mu poslal oknem hubičku, tak bych ho v té tmě nepoznal. Pane, kdybych věděl, kdo to byl, tak bych vás sem neobtěžoval, nemyslíte?“

„No jo,“ odpovídal inspektor chláholivě. „Ale snad si na někoho vzpomenete, kdo by měl třeba zisk z vaší smrti nebo kdo by se vám chtěl za něco pomstít... Koukejte se, to nebyl loupežný pokus; takový lupič nestřílí, dokud nemusí. Ale třeba má někdo na vás takový vztek. To nám, pane, musíte říci vy, a my to vyšetříme.“

“So somebody shot at you here, sir,” he said with a businesslike air.

“I know that already,” Mr Tomsa exploded. “I was sitting here by the window!”

“A seven-millimetre round,” said the inspector as he gouged a bullet out of the door with a penknife. “Looks like one from an old service revolver. Take a look. The fellow must have been standing on the fence; if he’d been on the pavement the bullet would have hit higher up. That means he was aiming at you, sir.”

“How odd,” said Mr Tomsa acidly. “I thought he was aiming at that door.”

“But who was it?” enquired the inspector without batting an eyelid.

“I’m so sorry I can’t give you his address,” replied the councillor. “I didn’t see the gentleman and I forgot to invite him in.”

“It’s a hard one,” said the inspector calmly. “Who do you suspect?”

Mr Tomsa’s patience snapped. “Suspect?” he erupted angrily. “Look here! I didn’t see the bugger, but even if he’d been kind enough to wait for me to blow him a kiss through the window I still wouldn’t have recognized him in the dark. If I knew who it was I wouldn’t be bothering you, would I?”

“Well, no,” replied the inspector peaceably. “But perhaps you might remember somebody who could stand to gain from your death, or want to get even for something. Think about it; this was no attempted burglary. A burglar doesn’t shoot unless he has to. Maybe someone has it in for you. That’s for you to tell us, sir. And then we can follow it up.”

Pan Tomsa se zarazil: z téhle stránky na věc dosud nemyslel. „To nemám ani ponětí,“ řekl váhavě, jediným pohledem přehlížeje svůj tichý život úředníka a starého mládence. „Kdopak by mohl mít na mne takový vztek?“ divil se. „Na mou duši, já nevím, že bych měl jediného nepřítele! To je úplně vyloučeno,“ mínil kroutě hlavou. „Já přece s ni kým nic nemám; pane, já žiju sám pro sebe, nikam nechodím, do ničeho se nepletu... Zač by se mně kdo mohl mstít?“

Inspektor pokrčil rameny: „To já nevím, pane; ale snad si do zítřka vzpomenete. Nebudete se tady teď bát?“

„Nebudu,“ řekl pan Tomsa zamyšleně. To je podivné, říkal si stísněně, když už zůstal sám, proč, ano proč by na mne někdo střílel? Vždyť já jsem skoro samotář; odbudu si svou práci v úřadě a jdu domů — vždyť já vlastně nemám s nikým co dělat! Proč tedy mne chtějí odstřelit? divil se s rostoucí hořkostí nad tím nevděkem; pomalu mu začalo být líto sama sebe. Člověk dře jako kůň, říká si, i akta si bere domů, nic neutrácí, nic neužije, žije jako šnek ve své ulitě, a prásk, přijde ho někdo zabouchnout. Bože, jaká je to v lidech divná zloba, žasl pan rada sklíčeně. Co jsem komu udělal? Proč mne někdo tak hrozně, tak šíleně nenávidí?

To snad je nějaká mýlka, uklidňoval sám sebe, sedě na posteli s jednou zutou botou v ruce. To se rozumí, jistě to je omyl v osobě! Ten člověk mne prostě považoval za někoho jiného, na koho měl spadeno! To je pravda, řekl si s úlevou, přece proč, proč by někdo tak nenáviděl mne?

Mr Tomsa was taken aback: he hadn't considered the matter in that light. "I haven't the faintest idea," he said hesitantly, casting his mind over his quiet life as an office-worker and confirmed bachelor. "Who on earth could feel so much resentment for me?" he wondered in astonishment. "For the life of me, I can't think of any enemies. Not one! It's absolutely out of the question," he added with a shake of his head. "I hardly see anyone. I keep to myself, don't go anywhere and don't get mixed up in anything ... Why would anybody have anything against me?"

The inspector shrugged. "I don't know, sir. But perhaps you'll think of something by tomorrow. You won't be afraid to stay here now, I hope."

"Not at all," replied Mr Tomsa thoughtfully. Then when he was left alone he said dolefully to himself: "How strange! Why would anybody shoot at me? I'm almost a recluse; I do my job in the office and come home, and really don't have anything to do with anyone. So why should anybody want to shoot me?" he thought, as surprise turned to mounting bitterness at the ingratitude of others, and he gradually started feeling sorry for himself. "You work like an ox, take papers home, spend no money, have no pleasures, live like a snail in its shell, and suddenly someone comes to shoot you. Dear God! How spiteful people can be!" he thought dejectedly. "What can I have done to anyone? Why should anybody feel so terribly resentful of me?"

"It must be some mistake," he consoled himself as he sat on his bed with one shoe on and the other in his hand. "Of course, he got the wrong man! He simply took me for somebody else, somebody he had a bone to pick with! That's it!" he said with relief. "Because why would anyone hate me so much?"

Bota vypadla z ruky pana rady. Nu, ano, vzpomněl si najednou trochu rozpačitě, tuhle jsem provedl takovou hloupou věc, ale to mně jen tak vyklouzlo; mluvil jsem s přítelem Roubalem a tu mně tak vylítla z huby taková nešikovná narážka na jeho paní. Celý svět přece ví, že ho ta ženská podvádí kde s kým, i on o tom ví, ale nechce to dát na sobě znát. A já, mezek, já o tom tak pitomě plácnu... Pan rada si vzpomněl, jak ten Roubal jenom tak polknul a zarýval si nehty do dlaní. Bože, řekl si s hrůzou, jak ten člověk tím byl poraněn! Vždyť on tu ženskou miluje jako blázen! To se ví, já jsem to pak hleděl zamluvit, ale jak se ten člověk kousal do rtů! Ten má jistě proč mě nenávidět, mínil pan rada zarmouceně. Já vím, že on po mně nestřelil, to je vyloučeno; ale ani bych se nemohl divit...

Pan Tomsa se zaraženě zadíval do země. Nebo tuhle ten krejčí, vzpomněl si pln nevolnosti. Patnáct let jsem si u něho dával šít, a pak mně řekli, že má těžké souchotě. To se rozumí, člověk se přece jen bojí nosit šaty, do kterých mu kašlal takový souchotinář; tak jsem u něho přestal šít... A tuhle přišel prosit, že nemá do čeho píchnout, že mu stůně žena a že by potřeboval dát děti ven; abych prý ho zase poctil svou důvěrou — Kristepane, jak byl ten člověk bledý a jak se tak chorobně potil! Pane Kolínský, řekl jsem mu, koukejte se, to nejde, já potřebuju lepšího krejčího; já jsem s vámi nebyl spokojen. — Já se vynasnažím, pane, koktal ten člověk potě se strachem a rozpaky, a div se do pláče nedal. A já, vzpomínal si pan rada, já jsem ho ovšem poslal pryč s takovým tím „Uvidíme“, které tihle chudáci tak dobře znají. Ten člověk by mě mohl nenávidět, zhrozil se pan rada, vždyť je to strašné, jít někoho prosit přímo o život a být tak lhostejně odbyt! Ale co jsem s ním měl dělat? Já vím, že on to nemohl udělat, ale...

The shoe fell from his hand. “Oh yes,” he suddenly recalled a little uncomfortably. “Yes, I said something silly. It just slipped out. I was talking to my friend Roubal and dropped that clumsy hint about his wife. Everybody knows she cheats on him all the time with anyone who comes along, and he knows it but won’t let on. And like a fool I went and put my foot in it.” Mr Tomsa recalled how Roubal had just swallowed hard and dug his nails into his palms. “Lord God!” he thought with horror, “How I hurt his feelings! He loves that woman to distraction! Of course I tried to smooth things over, but I saw how he was biting his lip. He certainly has reason to hate me,” he reflected gloomily. “I know he didn’t shoot at me; that’s out of the question, but I wouldn’t be surprised ...”

Mr Tomsa looked in perplexity at the floor. “And what about that tailor?” he recalled with a sinking feeling. “For fifteen years I took my sewing to him, and then I heard he had a serious case of TB. Well of course, one fears to wear clothes a consumptive has coughed on, so I stopped using his services ... And now he comes pleading, saying he’s getting no sewing jobs, that his wife is ill and he’ll have to send his children away, and could I please trust him with some mending again ... Heavens above! What a pale, sickly lather of sweat he was in! ‘Look here, Mr Kolinský,’ I said. ‘This won’t do. I need a better tailor; I wasn’t satisfied with your work.’ ‘I’ll try harder, sir,’ he stammered, sweating in fear and despair and on the point of bursting into tears. And I sent him away with a ‘We’ll see’ of the kind those poor beggars know so well. That man could hate me,” thought the councillor with horror. “After all, how dreadful to go and see somebody and have to beg for your life, and be seen off so uncaringly! But what was I to do with him? I know he couldn’t have done it, but ...”

Panu radovi bylo stále tíže na duši. To bylo také tak trapné, vzpomínal si, jak jsem tuhle vynadal našemu úřednímu sluhovi. Nemohl jsem nalézt jeden akt; a tak jsem si zavolal toho starého a křičel jsem na něho jako na kluka, a před lidmi!, co prý to je za pořádek, vy idiote, takový svinčík máte ve všem, měl bych vás vyhodit — A pak jsem ten akt našel ve vlastní zásuvce! A ten dědek ani nemukl, jenom se třásl a mrkal očima... Pana radu zalévalo trýznivé horko. Člověk se přece neomlouvá podřízenému, řekl si nespokojeně, i když mu trochu ublíží. Ale jak tihle podřízení musejí nenávidět své pány! Počkejme, já dám tomu dědkovi nějaké staré šaty; ale vlastně i to je pro něho ponižující —

Pan rada už nevydržel ležet; i ta deka ho dusila. Seděl na posteli objímaje si kolena a díval se do tmy. Nebo ten případ s tím mladým Morávkem u nás v úřadě, napadlo ho trapně. To přece je vzdělaný člověk a píše básně. A když mně tuhle vyřídil špatně ten spis, řekl jsem mu: Předělejte to, pane kolego, a chtěl jsem mu ten spis hodit na stůl; ale ono mu to padlo pod nohy, a on se pro to sehnul, celý rudý, s rudýma ušima — Já bych si dal pár facek, bručel pan rada. Vždyť já mám toho hochu docela rád, a takhle ho ponížit, třeba mimoděk —

Mr Tomsa was feeling ever more heavy-hearted. "It was just as bad as when I scolded our office caretaker recently. I couldn't find a document, so I called the old man in and berated him as if he was some schoolboy, while others were present. 'What do you think you're doing, you idiot, making such a mess of everything? I ought to throw you out!' And then I found the document in my own drawer! And the old fellow didn't utter a word, he just stood there trembling and blinking his eyes ..." A fever of discomfiture swept over Mr Tomsa. "You can't apologise to a subordinate," he said to himself uneasily, "even if you've hurt his feelings a bit. But how those people must detest their masters! Just a minute. I'll give the fellow some old clothes, but then again that might be humiliating for him."

The councillor couldn't bear lying in bed any longer; even the blanket felt stifling. He sat up on the bed clutching his knees and looking into the darkness. An incident involving young Morávek in the office came painfully to mind, an educated man who wrote poetry. "But recently when he prepared that document of mine so badly I said to him, 'Do it again!' and meant to throw it down on his desk but it fell on the floor by his feet and he bent down to pick it up, blushing to the tips of his ears. I could have boxed my own ears," muttered Mr Tomsa. "I'm really quite fond of that lad, so why embarrass him like that, although I didn't mean to?"

Panu radovi vytanul na mysli zas jiný obličej: bledý a odulý obličej kolegy Wankla. Chudák Wankl, řekl si, ten chtěl být přednostou úřadu místo mne; bylo by to o pár stovek ročně víc, a on má šest dětí... Prý by chtěl dát svou nejstarší dceru učit zpívat, ale nemá na to; a já jsem ho přeskočil, protože to je takový těžkopádný vrták a dřič — ženu má zlou, tak hrozně vychrtlou a zlou od toho věčného šetření; v poledne polyká suchou housku. Pan rada se tesklivě zamyslel. Chudák Wankl, tomu také musí být všelijak, když vidí, že já, bez rodiny, mám víc než on; ale copak já za to mohu? Mně je vždycky skoro úzko, když se ten chlap na mne tak těžce a vyčítavě dívá...

Pan rada si mnul čelo, na němž mu vyrážel pot tísně. Ano, řekl si, tuhle mne ošidil sklepník o pár korun; a já jsem si zavolal majitele, a ten toho sklepníka namísto vyhodil. Vy zloději, syčel na něj, já už se postarám, aby vás nikdo v Praze nevzal do lokálu! A ten člověk neřekl ani slovo a šel... měl takové vysedlé lopatky pod tím frákem.

Pan rada už nevydržel v posteli; sedl si ke svému rádiu a navlékl si sluchátka; ale rádio bylo němé, byla němá noc, němé hodiny noci; a pan rada si opřel hlavu do dlaní a vzpomínal na lidi, které kdy potkal, na ty divné a mladé lidi, se kterými si nijak nerozuměl a na které nikdy nemyslel.

Ráno se zastavil na komisařství; byl trochu bledý a rozpačitý: „Tak co,“ ptal se ho policejní inspektor, „vzpomněl jste si na někoho, kdo vás třeba nenávidí?“

Pan rada potřásl hlavou. „Já nevím,“ řekl nejistě. „Totiž těch, kteří by mne mohli nenávidět, je tolik, že...“ A mávl bezradně rukou. „Poslouchejte, člověk ani neví, kolika lidem ublížil. To víte, u toho okna už sedět nebudu. Já jsem vás přišel poprosit, abyste tu věc nechali plavat.“

Yet another figure arose before the councillor's eyes — the pale and bloated face of his colleague Wankl. “The poor fellow wanted to be branch manager instead of me; his annual pay would have gone up by a couple of hundred, and he has six children ... Said he wanted to get his eldest daughter trained as a singer but couldn't afford it, and I beat him to the punch, because he's such a dim-witted drudge. His wife's an evil-tempered harpy, mean and scrawny because of all their efforts to save; all he has for lunch is one dry roll with nothing in it.” Mr Tomsa went on brooding dolefully. “Poor Wankl can't have been too happy to see me getting more than him, with no family to support. But what could I do about that? I always feel so awkward when he gives me that baleful accusing look ...”

The councillor wiped his brow, on which beads of miserable perspiration were pricking out. “Yes,” he said to himself. “The other day that waiter short-changed me by a couple of crowns; I called the owner, who sacked him on the spot. ‘You're a thief!’ he hissed. ‘I'll see to it that no restaurant in Prague ever hires you!’ And the waiter left without a word ... You could see his shoulder-blades going up and down under his tailcoat.”

Unable to stay in bed any longer, Mr Tomsa went to the radio and put on his headphones, but the radio was mute in the mute night-time hours. The councillor rested his head in his hands and remembered people he had met, those strange young people he couldn't understand, for whom he'd never spared a thought.

In the morning he called at the police station, looking somewhat pale and downcast. “Well then,” enquired the inspector. “Have you thought of anyone who might hate you?”

Mr Tomsa shook his head. “I don't know,” he said uncertainly. “I mean, there are so many that ...” He gave a helpless flap of his hand. “You know, you never can tell how many people you might have offended. Look, I won't sit by that window any more. I've come to ask you to forget the whole thing.”

Bávník

Byla to běžná policejní událost: ve čtyři hodiny ráno přejelo auto v Žitné ulici opilou stařenu a v největší rychlosti ujelo. A teď měl mladý policejní koncipient dr. Mejzlík vyšetřit, které auto to bylo. Takový mladý koncipient to bere vážně.

"Hm," řekl dr. Mejzlík strážníkovi číslo 141, "tak vy jste viděl ze vzdálenosti tří set kroků rychle jedoucí auto a na zemi lidské tělo. Co jste nejdřív udělal?"

"Nejdřív jsem běžel k té přejeté," hlásil strážník, "abych jí poskytl první pomoc."

"Nejdřív jste měl zjistit ten vůz," bručel dr. Mejzlík, "a teprve pak se starat o bábu. Ale možná," dodával, drbaje se tužkou ve vlasech, "že bych já to udělal zrovna tak. Tedy číslo vozu jste neviděl; a co se jinak toho vozu týče - ?"

"Myslím," řekl váhavě strážník číslo 141, "že byl nějaký tmavý. Možná, že byl modrý nebo červený. To nebylo dobře vidět pro kouř z výfuku."

"Ach ježíšikriste," naříkal dr. Mejzlík, "jakpak mám potom zjistit, který to byl vůz? Copak mám běhat po všech šoférech a ptát se jich: Pěkně prosím, nepřejeli jste starou bábu? No tak, člověče, co s tím mám dělat?"

Strážník pokrčil rameny v subordinované bezradnosti. "Prosím," řekl, "mně se přihlásil jeden svědek, ale neví taky nic. Prosím, on čeká vedle."

"Tak ho přiveďte," řekl dr. Mejzlík znechuceně a marně hleděl něco vykukat z hubeného protokolu. "Prosím, jméno a bydliště," řekl mechanicky; ani se na svědka nepodíval.

"Králík Jan, studující strojního inženýrství," pronesl svědek pevně.

The Poet

It was a routine police investigation: at four in the morning a car knocked down an old woman, the worse for drink, in Žitná Street and drove off at top speed. And now, Dr Mejzlík, a young trainee detective, had to identify the car. Young trainee detectives take such matters very seriously.

"Well then," said Dr Mejzlík to Constable No. 141, "From a distance of 300 metres you observed a speeding car and a body lying in the road. What was the first thing you did?"

"I ran over to the woman to render first aid," said the constable.

"You should have checked on the car first," muttered Mejzlík, "and then rendered first aid. But never mind," he added, scratching his head with his pencil, "I might have done the same. So you didn't get the registration number. What else can you say about it?"

"I think it was a sort of dark colour," said No. 141 uncertainly. "It could have been blue, or red. I couldn't see very well with all the smoke from the exhaust."

"Good heavens, man!" Mejzlík protested. "How am I supposed to find the owner? Am I meant to chase after every single driver and ask, 'Excuse me. May I enquire if you happened to run over an old lady?' What am I to do? Tell me."

The constable shrugged the shrug of the helpless rank and file. Then he said, "I did record one witness, but he doesn't know anything either. He's waiting over there."

"Bring him here, then," said Mejzlík wearily, as he searched the meagre notes in vain for anything useful. "Your name and address?" he asked mechanically, without so much as looking at the witness.

"Jan Králík, student of mechanical engineering," replied the witness confidently.

"Tak vy jste, pane, byl při tom, když dnes ráno ve čtyři hodiny přejelo neznámé auto Boženu Macháčkovou."

"Ano, a já musím říci, že šofér je vinen. Prosím, pane komisaři, ulice byla úplně volná; kdyby byl šofér na křižovatce zpomalil -"

"Jak jste stál daleko?" přerušil ho dr. Mejzlík.

"Na deset kroků. Já jsem doprovázel svého přítele z - z kavárny, a když jsme byli v Žitné ulici -"

"Kdo je váš přítel?" přerušil ho znovu dr. Mejzlík. "Toho tady nemám."

"Jaroslav Nerad, básník," řekl svědek s jistou hrdostí. "Ale ten by vám asi nic neřekl."

"Proč ne?" bručel dr. Mejzlík, chytající se stébka.

"Protože on... je takový básník. Když se stalo to neštěstí, dal se do pláče a utíkal domů jako malé dítě. Tedy když jsme byli v Žitné ulici, přihnalo se odzadu šílenou rychlostí auto -"

"Které mělo číslo?"

"To nevím, prosím. Toho jsem si nevšiml. Já jsem pozoroval tu šílenou jízdu, a zrovna jsem si řekl, že -"

"A jaký to byl vůz?" přerušil ho dr. Mejzlík. "Čtyřtakový výbušný motor," pravil znalecky svědek. "Ve značkách aut já se ovšem nevyznám."

"A jakou měl barvu? Kdo v něm seděl? Byl otevřený, nebo zavřený?"

"To nevím," děl svědek zaražen.

"Myslím, že to byl nějaký černý vůz; ale blíž jsem si toho nevšiml, protože když se stalo to neštěstí, řekl jsem Neradovi: Koukej, ti lotři přejedou člověka a ani se nezastaví!"

"So, Mr Králík, you were present at four o'clock this morning when an unidentified vehicle ran down Božena Macháčková."

"Yes, and I must add that the driver was at fault, officer: the street was completely deserted. If the driver had slowed down a bit at the crossroads ..."

"How far away were you?" Mejzlík interrupted him.

"Ten paces. I was with my friend and we'd left a ... café and when we got to Žitná Street ..."

"Who's that friend of yours?" Mejzlík interrupted again. "I don't see him in the notes."

"Jaroslav Nerad, the poet," said the witness with more than a hint of pride. "But I don't think he'll be able to tell you much."

"Why not?" muttered Mejzlík, clutching at a straw.

"Because ... he's a poet at heart. When it happened he burst into tears and ran off home like a little child. So, while we were in Žitná Street, this car came racing madly up behind us ..."

"Registration number?"

"Sorry, I don't know. I didn't notice. I just noticed how fast it was going and I just thought ..."

"What sort of car was it?" Mejzlík interrupted.

"Four-stroke internal combustion engine," replied the witness with the air of an expert. "But I'm no good at telling makes of car."

"What colour was it? Who was in it? Did it have an open top, or not?"

"I don't know," replied the witness, abashed. "I think it might have been black, but I didn't get a good look, because when it happened I said to Nerad, 'Look at that! Those scoundrels run someone down and don't even stop!' "

"Hm," míní dr. Mejzlík nespokojeně, "to je sice docela místná a správná morální reakce, ale já bych byl raději, kdybyste si všiml čísla vozu. To je úžasné, pane, jak lidé nedovedou pozorovat. Vy ovšem víte, že šofér je vinen, vy ovšem správně soudíte, že ti lidé jsou lotři, ale na číslo se nekouknete. Soudit dovede každý; ale pořádně, věcně si všimnout věci - Děkuju vám, pane Králíku; nebudu vás zdržovat."

Za hodinu zazvonil strážník číslo 141 u bytné básníka Jaroslava Nerada. Ano, pan básník je doma, ale spí. Básník vykulil ze dveří malá užaslá očka na strážníka; nemohl se jaksí upamatovat, co vlastně provedl. Nakonec přece jenom pochopil, proč má jít na policii. "Musí to být?" ptal se nedůvěřivě. "Já se totiž na nic už nepamatuju; já byl v noci trochu -" "- nalitej," děl strážník chápavě. "Pane, já jsem poznal mnoho básníků. Tak se, pane, ustrojte; mám na vás počkat?"

Načež se básník a strážník dostali do řeči o nočních lokálech, o životě vůbec, o zvláštních úkazech na nebi a mnohých jiných předmětech; jen politika byla oběma cizí. Takto v přátelském a poučném hovoru se dostal básník na policii.

"Vy jste pan Nerad Jaroslav, básník," řekl mu dr. Mejzlík. "Pane svědku, vy jste byl při tom, když neznámé auto přejelo Boženu Macháčkovou."

"Ano," vydechl básník.

"Mohli byste mně říci, jaké to bylo auto?

Zda bylo otevřené nebo zavřené, jaké barvy, kdo v něm seděl, jaké mělo číslo?"

Básník usilovně přemýšlel. "To nevím," řekl, "já jsem si toho nevšiml."

"Nevzpomínáte si na žádnou podrobnost?" naléhal Mejzlík.

"Hm," said Mejzlík disconsolately. "I'm sure that was a fully proper and appropriate reaction, but I'd be happier if you'd taken note of the registration number. It's astonishing how unobservant people are. You of course realized that the driver was at fault, and of course you rightly say that those people are scoundrels, but you didn't look at the number. Anyone can offer an opinion, but as for taking clear note of objective facts ... Thank you, Mr Králík. I won't take any more of your time."

An hour later Constable No. 141 knocked at the door of Jaroslav Nerad's landlady. "Yes, the poet is at home, but he's asleep." The poet stared out at the constable with little frightened eyes, unable to think what he might have done, but finally realized why he had to go to the police station. "Do I really have to?" he asked mistrustfully. "I don't remember anything; Last night I was a bit under the ..."

"Influence," said the constable understandingly. "I've met plenty of poets, sir. So you get dressed, while I wait."

The poet and the constable then discussed matters of nightspots, life in general, strange astronomical phenomena and many other things. Only politics was of no interest. Thus, in amiable and edifying conversation, they reached the police station.

"So you are Mr Jaroslav Nerad, the poet," said Mejzlík. "As a witness, sir, you were present when an unidentified vehicle knocked Božena Macháčková down."

"Yes," sighed the poet.

"Could you tell me what sort of car it was? Open top? What colour? Who was in it? Registration number?"

The poet thought hard. "I don't know," he said. "I didn't notice."

"You don't remember any details at all?" Mejzlík pressed him.

"Kdepak," děl básník upřímně. "Víte, já nedávám vůbec na podrobnosti pozor."
 "Tak prosím vás," spustil dr. Mejzlík ironicky, "co jste tedy vůbec pozoroval?"
 "Tu celou náladu," pravil básník neurčitě.
 "Víte, tu opuštěnou ulici... takovou dlouhou... za úsvitu... a jak tam ta ženská zůstala ležet -" Najednou vyskočil. "Vždyť já jsem o tom něco napsal, když jsem přišel domů!" Hrabal se ve všech kapsách a vytahal množství obálek, účtů a jiných takových hadrů. "Ne, tohle to není," brumlal, "tohle taky ne - Počkejme, snad je to tohle," mínil pohřížen v pozorování rubu jakési obálky.
 "Ukažte mi to," řekl dr. Mejzlík shovívavě.
 "To nic není," bránil se básník. "Ale jestli chcete, já vám to přečtu." Načež vykuliv nadšeně oči a zpěvavě protahuje dlouhé slabiky recitoval:

*"marš tmavých domů ráz
 dva zastavit stát
 úsvit na mandolínu hrá
 proč dívka proč se
 červenáš
 pojedem vozem 120 HP na
 konec světa
 nebo do Singapore
 zastavte zastavte vůz letí
 naše veliká láska v prachu
 leží
 dívka zlomený květ
 labutí šíje nadra buben a
 činely
 proč tolik pláču"*

"A to je celé," prohlásil Jaroslav Nerad.
 "Prosím vás," řekl dr. Mejzlík, "co to má znamenat?"
 "No přece, to je to neštěstí s tím autem," podivil se básník. "Copak tomu není rozumět?"

"Why would I?" said the poet artlessly. "I never pay attention to details."

"Then be so kind as to tell me what you did notice," Mejzlík allowed himself a note of irony.

"The general feel," replied the poet uncertainly. "The deserted street ... a long street ... the dawn light ... and that woman lying there ..." Suddenly he leapt to his feet. "I wrote something about it when I got home!" He scrabbled in all his pockets and pulled out a handful of sweet wrappings, bills and assorted scraps. "No, that's not it," he muttered. "No, not that either ... Hang on, this might be it," he said, studying the reverse side of some wrapper.

"Show me," said Mejzlík condescendingly.

"It's nothing," the poet stalled. "But if you like I'll read it to you." With eyes bulging from the strain, he then proceeded to declaim in a sing-song voice, drawing out the long syllables:

darkened houses marching
 left right halt
 daybreak plucks its
 mandolin
 why art thou blushing fair
 maid
 let's drive 120 h.p. to the
 very end of the earth
 or to Singapore
 halt halt the car is flying
 our great love lies in the
 dust
 fair maid a broken flower
 a swan's neck breasts
 drum and cymbals
 why my copious tears

"That's all," said Jaroslav Nerad.

"Sorry, but what does all that mean?" asked Mejzlík.

"Why, it's about that car accident," answered the poet in amazement. "Isn't it clear?"

"Myslím, že ne," míní dr. Mejzlík kriticky. "Já v tom jaksi nemohu poznat, že dne 15. července ve čtyři hodiny ráno v Žitné ulici přejelo auto číslo 10 a to šedesátiletou opilou žebračku Boženu Macháčkovou; raněná byla odvezena do Všeobecné nemocnice a zápasí se smrtí. O těchto faktech se vaše báseň, pane, pokud jsem pozoroval, nezmiňuje. Tak."

"To je jen syrová skutečnost, pane," dělá básník mna si nos. "Ale báseň je vnitřní skutečnost. Báseň, to jsou volné, surreální představy, které skutečnost vyvolá v podvědomí básníka, víte? Takové ty zrakové a sluchové asociace. A těm se má čtenář poddat," prohlásil Jaroslav Nerad káravě. "Pak tomu rozumí."

"Prosím vás," vybuchl dr. Mejzlík. "Nebo počkejte, půjčte mi ten váš opus. Děkuju. Tak tu máme, hm: 'Marš tmavých domů ráz dva zastavit stát.' Tedy mně, prosím, vyložte _."

"To je přece Žitná ulice," pravil básník klidně. "Takové dvě řady domů, víte?"

"A proč to není třeba Národní třída?" ptal se dr. Mejzlík skepticky.

"Protože ta není tak rovná," zněla přesvědčující odpověď.

"Tak dál. 'Úsvit na mandolínu hrá' - No, dejme tomu. 'Proč dívka proč se červenáš' - Prosím vás, kde se tu bere ta dívka?"

"Červánky," řekl básník lakonicky.

"Aha, promiňte. 'Pojedem vozem 120 HP na konec světa' - Nu?"

"To asi přijel ten vůz," vysvětloval básník.

"A měl 120 HP?"

"To já nevím; to znamená, že jel rychle.

Jako by chtěl letět až na konec světa."

"Ah tak. 'Nebo do Singapore' - Proboha vás prosím, proč zrovna do Singapore?"

"I don't think so," said Mejzlík tartly. "Somehow it doesn't seem to tell me that in Žitná Street at 4.00 a.m. on 15th July a car – registration number 10 and so – ran over a drink-sodden beggar-woman named Božena Macháčková, aged sixty, who was taken to the general hospital where she's fighting for life. As far as I can see, sir, your poem makes no mention of those facts."

"That's only the superficial reality," answered the poet, rubbing his nose. "The poem is the inner truth. You see, poetry is free, underlying ideas brought out in the poet's subconscious by the superficial reality. It's all about visual and aural associations. The reader has to be open to them," declared Jaroslav Nerad reproachfully. "Then he'll understand."

"My apologies!" snapped Mejzlík. "Hold on, let me have a look at your epic. Thank you. Here we have, er ... : 'Darkened houses marching left right halt.' Would you care to explain that to me?"

"Why, that's Žitná Street," replied the poet calmly. "Two rows of houses, you see?"

"Why not the National Parade, say?" enquired Mejzlík sceptically.

"Because it's not so straight," came the convincing reply.

"And then we see: 'Daybreak plucks its mandolin.' Well, all right. 'Why art thou blushing fair maid?' What's this fair maid doing here?"

"The light of dawn," said the poet laconically.

"Oh, I see. 'Let's drive 120 h.p. to the very end of the earth.' What about that?"

"It must be the moment that car drove up," explained the poet.

"And it had a 120 horse-power engine?"

"I don't know; it means it was going fast. As if it wanted to fly to the end of the world."

"I see. 'Or to Singapore'. Why in heaven's name should it go to Singapore?"

Básník pokrčil rameny. "To už nevím. Třeba proto, že tam jsou Malajci."
 "A jaký má vztah to auto k Malajcům? He?"
 Básník sebou stísněně vrtěl. "Možná, že ten vůz byl hnědý, nemyslíte?" řekl zahloubaně.
 "Něco hnědého tam jistě bylo. Proč by tam jinak byl Singapore?"
 "Tak vidíte," řekl dr. Mejzlík, "ten vůz už byl červený, modrý a černý. Co si z toho mám vybrat?"
 "Vyberte si hnědý," radil básník. "To je příjemná barva."
 "Naše veliká láska v prachu leží dívka zlomený květ" četl dál dr. Mejzlík. "Ten zlomený květ, to je ta opilá žebračka?"
 "Přece nebudu psát o opilé žebračce," pravil básník dotčen. "Byla to prostě žena, rozumíte?"
 "Aha. A co je tohle: 'labutí šíje nadra buben a činely.' To jsou volné asociace?"
 "Ukažte," řekl básník zaražen a naklonil se nad papír. "Labutí šíje nadra buben a činely - co to má být?"
 "Na to se právě ptám," bručel dr. Mejzlík poněkud urážlivě.
 "Počkejte," přemýšlel básník, "něco tam muselo být, co mně připomnělo - Poslouchejte, nepřipadá vám někdy dvojka jako labutí šíje? Koukejte se," a napsal tužkou 2.
 "Aha," řekl dr. Mejzlík pozorně. "A co ta nadra?"
 "To je přece 3, dva obloučky, ne?" divil se básník.
 "Ještě tam máte buben a činely," vyhrkl policejní úředník napjatě.

The poet shrugged. "That I don't know. Maybe because Malays live there."

"And what's the car got to do with Malays, eh?"

The poet fidgeted awkwardly. "Could it have been a brown car?" he wondered. "I'm sure there was something brown about it. Why else would Singapore come in?"

"So," said Mejzlík, "the car was red, blue and black. Which colour should I choose?"

"Choose brown," the poet advised. "It's a nice colour."

"'Our great love lies in the dust fair maid a broken flower'," read Mejzlík. "Is the broken flower that drunken beggar-woman?"

"I'm not going to write about some drunken beggar-woman!" retorted the poet indignantly. "It's just a woman; don't you see?"

"Aha. And what about this bit? 'Swan's neck breasts drum and cymbals'? Is that free association?"

"Show me," replied the poet, puzzled. He bent over the piece of paper. "'Swan's neck breasts drum and cymbals'. What can that be?"

"That's what I'm asking you," muttered Mejzlík pointedly.

"Hang on," the poet considered the question. "Something must have triggered a memory ... Look, doesn't the number 2 sometimes remind you of a swan's neck? See here." And he wrote a 2 in pencil.

"Aha," said Mejzlík, paying close attention. "And what about those breasts?"

"That's a 3, of course! Those twin orbs! Don't you see?" the poet exclaimed, surprised.

"And then you have this drum and cymbals," exclaimed the detective, agog.

"Buben a činely," přemýšlel básník Nerad, "buben a činely... to by snad mohla být pětka, ne? Helejte," řekl a napsal číslici 5. "To břicho je jako buben, a nahoře činely -" "Počkejte," řekl dr. Mejzlík a napsal si na papírek 235. "Jste si tím jist, že to auto mělo číslo 235?"

"Já jsem si vůbec žádného čísla nevšiml," prohlásil Jaroslav Nerad rozhodně. "Ale něco takového tam muselo být - kdepak by se to tu vzalo?" divil se, hloubaje nad básnickou. "Ale víte, to místo je to nejlepší z celé básně."

Za dva dny navštívil dr. Mejzlík básníka; básník tentokrát nespál, nýbrž měl tam nějakou dívku a marně sháněl prázdnou židli, aby ji policejnímu úředníkovi nabídl. "Já už zase běžím," řekl dr. Mejzlík. "Já vám jen jdu říci, že to byl opravdu vůz číslo 235."

"Jaký vůz?" užasl básník.

"Labutí šíje nadra buben a činely," vysypal jedním dechem dr. Mejzlík. "A Singapore taky." "Some other time," said the detective hurriedly, "when another case comes up."

"Aha, už vím," děl poeta. "Tak vidíte, to máte tu vnitřní skutečnost. Chcete, abych vám přečetl pár jiných básní? Teď už jim budete rozumět."

"Až jindy," řekl honem policejní úředník. "Až zase budu mít nějaký případ."

"Drum and cymbals," repeated Nerad thoughtfully. "Drum and cymbals ... might be a 5, mightn't it? Look!" He wrote a number 5. "That paunch is like a drum, and above it you have those cymbals."

"Just a minute," said Mejzlík, jotting down the number 235 on a scrap of paper. "Was the car number 235?"

"I didn't notice any number," said Jaroslav Nerad firmly. "But there must be something to it, or how could it have got there?" he said, pondering the verse. "But, you know, that's the best bit in the whole poem!"

Two days later Mejzlík called on the poet again. This time he was awake but some girl was with him; he looked around in vain for a chair to offer the policeman.

"I won't stay," said Mejzlík. "I just dropped in to say that the car number really was 235."

"What car?" The poet looked puzzled.

"Swan's neck breasts drum and cymbals," came the immediate reply. "And Singapore as well."

"Oh yes. Now I remember," said the poet. "That's the inner truth of it. If you like, I'll read you a couple more poems. Now you'll be able to understand them."

"Some other time," said the detective hurriedly, "when another case comes up."